

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. **Камелия Николова Николова**

Национална академия за театрално и филмово изкуство;
Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките
(Професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство)

за представените научни трудове
за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ**,
по професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство,
обявен от Нов български университет, Бакалавърски факултет,
Департамент „Театър“ в „Държавен вестник“, бр. 22/ 18.03.2022,
с единствен кандидат

гл. ас. д-р ТАТЯНА СТОЯНОВА СОКОЛОВА

За участие в конкурса д-р Татяна Стоянова Соколова е представила своя авторски спектакъл „Ах, Тамара“, осъществен в Театрално-музикален център – Кърджали през 2018 г., на който тя е хореограф и режисьор, и студията си „Техниката на Марта Греъм – развитие и практика в театрална среда в условия на новите технологични поколения“, анализираща процеса по неговото създаване, както и осъществените в този процес педагогически задачи.

I. Съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на НБУ. Представените от кандидата документи, хабилитационен труд (спектакъл и теоретико-приложна студия) и художествено-творческа дейност отговарят напълно на минималните национални изисквания и на изискванията на Нов български университет за заемане на академичната длъжност *доцент*.

II. Изследователска и творческа дейност. За обект на това становище взимам изброените по-горе трудове на Татяна Соколова, представени от нея за участие в конкурса за доцент по хореография за съвременен танц и съвременни танцови техники, както и имам предвид някои от останалите ѝ хореографски проекти, творчески изяви и преподавателската ѝ дейност като главен асистент по същата специалност в Нов български университет.

В теоретико-приложната си студия „Техниката на Марта Греъм – развитие и практика в театрална среда в условия на новите технологични поколения“ Татяна Соколова продуктивно съчетава опита си на дългогодишен доказан изпълнител на съвременен танц, хореограф и режисьор на танцови и други спектакли и на преподавател по „Съвременни танцови техники“ и основател на програмата „Танцов театър“ (създадена през 1996 г.) в Нов български университет. Авторката си поставя за цел да се

опита да намери отговор и да предложи адекватно решение на един ключов въпрос, свързан с обучението и тренинга в областта на изпълнителските изкуства и, конкретно, на съвременния танц и танцовия театър днес. Става дума за наблюдаващото се през последните две десетилетия силно намаляване на времето за продължително, постъпателно и методично изучаване от танцьорите на основни, утвърдени с времето танцови техники, развиващи актьорското тяло и неговите изпълнителски възможности и умения и специфичното отражение на това както върху създаваните спектакли, така и върху обучителния процес и университетското образование по съвременен танц. За фокус на своето изследване Татяна Соколова е избрала танцовата техника на Марта Греъм и начина на нейното използване в съвременното обучение по танц.

Още самото поставяне на този изключително важен въпрос за съвременния танц и обучението по него в теоретико-приложния текст на Татяна Соколова трябва да бъде оценено и подчертано като първия важен научен принос на работата.

Студията „Техниката на Марта Греъм – развитие и практика в театрална среда в условия на новите технологични поколения“ е в обем от 33 страници. Тя е структурирана в две основни части – Раздел 1. и Раздел 2., предхождани от кратко Въведение и е снабдена с библиография, която съдържа 10 източника на български, английски и руски език.

Първият раздел „Предаване на професионални умения по съвременен танц“ се състои от две части – първата описва характеристиките на новото поколение – поколението на *милениалите* или поколението Y (хората родени от 1982 до 2004 г.), определени от дигиталните технологии и масовата комуникация. Представителите на това поколение, днешните мъже и жени между 18 и 39, в резултат на лесния достъп до бърза необятна информация и лесно придвижване са забързани, динамични и граждани на света. Това са хората, които днес правят и изучават съвременен танц и театър и авторката изяснява как тези нови характеристики се проявяват в работата и обучението им. Втората част на този раздел е основната и най-значимата в предложеното изследване. В нея Татяна Соколова в ясен табличен вид представя изучаването на техниката на Марта Греъм чрез последователно описани упражнения и брой часове за усвояването им преди 20 години и при настоящия начин на изучаването на тази техника с намален брой часове при някои от упражненията и честото обединяване и смесване на елементи от тях в нови тренингови комбинации. Именно тази приложна част на текста бих открила като неговият безспорен принос както към теоретико-историческото изследване на съвременния танц, така и към неговата непосредствена практика.

Авторският спектакъл на Татяна Соколова „Легенда за Тамара“ в Драматичен театър – Кърджали (премиера 11.10.2018 г.; режисьор и хореограф Татяна Соколова, композитор Георги Арnaudов, сценограф Томяна Василева), който е повод за коментирания по-горе теоретико-приложна студия и работата по който тя представя във Втори раздел на текста си, естествено е същинският фокус сред представените материали. През последните девет години от 2013 г., когато печели конкурс за главен асистент, до днес тя има повече от 20 реализирани продукции, от които целенасочено избира точно този спектакъл. Ярките и въздействащи хореографски решения на Татяна Соколова в представените спектакли, както и самите спектакли се нуждаят от цялостен и подробен анализ, който не е обект на подобно научно становище. Тук бих искала да подчертая обаче, че като цяло те трябва да бъдат високо оценени и няколкото награди и номинации безспорно потвърждават това. Основното приносно качество на представения за конкурса спектакъл е преди всичко че той добре илюстрира разглеждания от авторката проблем за новите по-динамични, съгъстени и комплексни тренингови подходи към млади изпълнители днес при създаване на представления в областта на съвременния танц и танцовия театър.

III. Учебна и преподавателска работа. Непременно бих искала да подчертая и още едно важно качество на представените материали и на работата на гл. ас. д-р Татяна Соколова като цяло. Става въпрос за нейното впечатляващо усилие преди всичко сама да подреди, осмисли и изясни за себе си досегашния си опит на танцьор, хореограф и режисьор. Точно това усилие да анализира извървяния от нея път и да отсее от направеното онова, което е подходящо, креативно и работещо за студентите, които обучава е и още един особено ценен принос на предложените от кандидата трудове.

Имам една основна **препоръка** към предложената теоретико-приложна студия. Необходимо е в нея да се прецизират някои от използваните термини, определения и имена като „милиенали“ (милениали), Роберт Лепаж (Робер Лъопаж) .

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: От представените материали по конкурса, както и от личните ми впечатления от гл. ас. д-р Татяна Соколова като ярък и интересен хореограф, режисьор и преподавател, съм убедена, че тя е убедителна кандидатура за академичната длъжност *доцент* в Театрален департамент на Нов български университет. Като член на научното жури ще гласувам положително за нейния избор.

Гласувам ДА.

София, 10.07.2022

Рецензент: проф. д.н. Камелия Николова

